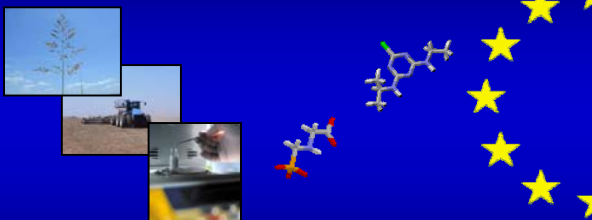

- Βιολογία
Οικολογία
Ζιζανίων

- Μάθημα 9
Ζιζανιολογία και
Νέο Ευρωπαϊκό
Γεωργικό Περιβάλλον

Η ζιζανιολογία στο νέο ευρωπαϊκό γεωργικό περιβάλλον

Π. Χ. Λόλας
Εργαστήριο Ζιζανιολογίας, Π. Θεσσαλίας

Ποιο είναι το νέο ευρωπαϊκό γεωργικό περιβάλλον ;

- ΚΑΠ (ή ΚΓΠ)
- Οδηγίες – Κανονισμοί Ε.Ε. για ΦΠ
(Γεωργικά Φάρμακα)
- Παγκοσμιοποίηση

Σχέση νέας ΚΑΠ με Ζιζανιολογία;

“Φιλοσοφία” νέας ΚΑΠ

Κατευθύνσεις αγροτικής παραγωγής

“Φιλοσοφία” νέας ΚΑΠ ?

*Πρακτικές, μέτρα και μέθοδοι
περιβαλλοντικά ασφαλείς,
οικονομικά βιώσιμες,
κοινωνικά αποδεκτές*

*Αειφορική χρήση ζιζανιοκτόνων
(ΦΠ)*

Κατευθύνσεις νέας ΚΑΠ ?

Αλλαγή κατεύθυνσης αγροτικής παραγωγής

• **Στροφή από την ποσότητα στην ποιότητα**

υγιεινά και ασφαλή για τον καταναλωτή προϊόντα (ΕΑΑΤ)

• **Από το ανώνυμο στο επώνυμο**

προϊόντα με εξειδικευμένα χαρακτηριστικά
(ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠΕ)

• **Παραγωγή με τήρηση ΚΟΓΠ και ΠΣ**

**Οδηγίες – Μέτρα – ΚΑΠ Ε.Ε.
και Ζιζανιολογία**

- Οδηγία 91/414/ΕΕ
- Οδηγία 2000/60/ΕΚ
- Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής
- Πολλαπλή Συμμόρφωση (ΕΚ 1782/2003)
- Ενιαία Ενίσχυση (ΕΚ 864/2004)
- Πλήρης ή Μερική Αποδέσμευση

...Οδηγίες – Μέτρα – ΚΑΠ Ε.Ε. και Ζιζανιολογία

- Κατάργηση επιδοτήσεων
- ΤΚΑΑ–Γεωργικοί Σύμβουλοι (Ν. 3399/06, ΦΕΚ 255Α)
- Τροπ/μένες Καλ/ες – ΚΑΖ (Ανθ/τητα Ζιζανιοκτόνα)
- Δικαιώματα

...Οδηγίες – Μέτρα – ΚΑΠ Ε.Ε. και Ζιζανιολογία

- Βιολογική Γεωργία
(Γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα)
- Ολοκληρωμένη παραγωγή
- Νέες τεχνολογίες παραγωγής
- Ελεύθερη διακίνηση αγαθών (Ζιζανίων)

Οδηγία 91/414/ΕC

- Όλα τα ζιζανιοκτόνα (ΦΠ) πριν το 1993 (1994) επαναξιολογούνται
- Εναρμόνιση νομοθεσίας έγκρισης ΦΠ στα κράτη μέλη (ΚΜ) της ΕΕ
- Απαραίτητες χρήσεις

Οδηγία 91/414/ΕC

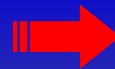
- Δημιουργία Παρ/τος Ι (θετική λίστα) με τα ζιζανιοκτόνα (ΦΠ) τα οποία έχουν βρεθεί ότι δεν παρουσιάζουν ανεπιθύμητες επιπτώσεις για τον άνθρωπο (ζώα) και το περιβάλλον
- Στα ΚΜ εμπορία και χρήση μόνο ζιζανιοκτόνα του Παρ/τος Ι

Οδηγία 91/414/ΕC και Ζιζανιολογία

- Απόσυρση ζιζανιοκτόνων (EC 2076/2002)
- Μείωση συνολικά αριθμού ζιζανιοκτόνων
- Απαραίτητες χρήσεις (18 ΕΕ, 7 Ελλάδα)
- Αυστηρότεροι όροι σύνθεσης, Νέα ζιζ/να ?
- Ηπιότερα ζιζανιοκτόνα
- Δοκιμές έγκρισης μόνο σε μια χώρα μέλος

Οδηγία 2000/60/ΕΚ και Ζιζανιολογία

- Επεκτείνεται η προστασία στα επιφανειακά, υπόγεια & όλα τα «είδη» υδάτων
- «Καλή κατάσταση» για όλα τα ύδατα σε 15 χρόνια

Συνέπειες

Απόσυρση - περιορισμός - αλλαγές στη χρήση ζιζανιοκτόνων

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία

Πολλαπλή Συμμόρφωση

➔ Να τηρούνται οι όροι χρήσης των ζιζανιοκτόνων

➔ Να μην καταστρέφεται φυσική αυτοφυής βλάστηση στα όρια γεωργικών εκτάσεων με δρόμους και φυσικούς υδάτινους αποδέκτες

Παρ. III Καν. (ΕΚ) 1782/03

➔ Ο γεωργός μπορεί να απομακρύνει την ανεπιθύμητη βλάστηση είτε με βόσκηση είτε με μηχανικό κόψιμο

Παρ. IV Καν. (ΕΚ) 1782/03

Πολλαπλή Συμμόρφωση

➔ Καθαρισμός της βλάστησης στα αρδευτικά και στραγγιστικά δίκτυα με μηχανικά και όχι χημικά μέσα

(Άρθρα 4 & 5, της Οδηγίας 80/68/ΕΟΚ)

Πολλαπλή Συμμόρφωση...

Στις περιοχές του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000

- Δεν καταστρέφεται φυσική αυτοφυής βλάστηση στα όρια και στις νησίδες εντός των αγροτεμαχίων
- Δεν καλλιεργούνται γενετικά τροποποιημένα φυτά

Πολ. Συμ.... και Ζιζανιολογία

Συνέπειες

Μείωση χρήσης αρκετών ζιζανιοκτόνων
Διακοπή – απόσυρση ζιζανιοκτόνων ('κακό' ?)

Σωστή χρήση: προστασία χρήστη, καταναλωτή, περιβ/ντος,
Χρήση ζιζανιοκτόνων: ηπιότερα, συνιστώμενες δόσεις ('καλό')

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία ΚΟΓΠ

Οι Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΓΠ) αποτελούν τις ελάχιστες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις που **πρέπει να τηρούν οι παραγωγοί** για την ένταξη στα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα του Καν. ΕΚ. 1257/99 καθώς επίσης αποτελούν τις ελάχιστες δεσμεύσεις του άρθρου 3 του Καν. ΕΚ. 1259/99 πλην εξαιρέσεων

Το σημαντικό? είναι υποχρεωτικό!

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής

• Φυτοπροστασία

- **Εφαρμογή ΦΠ**, με βάση τις **οδηγίες-πληροφορίες της ετικέτας** (δόση, βλαστικό στάδιο εφαρμογής, ημερομηνία τελευταίας εφαρμογής) και τις πραγματικές ανάγκες των φυτών.
- Πρέπει **να αποφεύγεται η χρήση ΦΠ σε απόσταση 2 μέτρων από όχθες υδάτινων όγκων** (ποταμών, λιμνών, διωρύγων ή καναλιών)

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής

- **Αμειψισπορά**

οι παραγωγοί θα εφαρμόζουν προγράμματα αμειψισποράς, τα οποία στοχεύουν:

Στον έλεγχο των ζιζανίων

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής

- Διαχείριση φυσικού χώρου - βιοποικιλότητας - αγροτικού τοπίου

ακαλλιέργητος χώρος 1 m

φυτοφράχτες μεταξύ εκμεταλλεύσεων

δεν επιτρέπεται η εφαρμογή ζιζανιοκτόνων σε απόσταση μικρότερη του 1m φυτοφράχτες

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής

- **Ειδικές Υποχρεώσεις**

Επικλινή εδάφη (κλίση άνω του 6%)
δημιουργία σταθερών ακαλλιέργητων λωρίδων

από αυτοφυή βλάστηση, πλάτους 2-4 μέτρα ανάλογα με την κλίση του εδάφους

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής

- **Περιοχές ΦΥΣΗ 2000 - απόλυτη προστασία**

Αυξάνει η ελάχιστη έκταση διατήρησης φυσικού χώρου

ακαλλιέργητες επιφάνειες, φυτοφράχτες, ρυθμιστικές ζώνες)

ελάχιστο εύρος φυτοφράχτη 1 -2 m

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής.....

• Ζώνες εξάντλησης υπόγειου υδροφορέα

- Αντικατάσταση αρδευόμενης από ξερική καλλιέργεια.
- Αντικατάσταση αρδευόμενης από λιγότερο υδατοβόρα αρδευόμενη καλλιέργεια.

Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής.....

Οριακοί και υποβαθμισμένοι βοσκότοποι

Τα ζιζάνια

- χαμομήλι
- παπαρούνα

ανεπιθύμητη βλάστηση

Κ.Ο.Γ.Π. και Ζιζανιολογία

Συνέπειες

- Ελεγχόμενη χρήση ζιζανιοκτόνων
- Κανονικές δόσεις
- Μείωση έκτασης δεχόμενης ζιζανιοκτόνα
- Μείωση χρήσης ζιζανιοκτόνων
- Διακοπή χρήσης ζιζανιοκτόνων
- Νέα ζιζανιοκτόνα ? (αμειψισπορά)

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία

1. Ενιαία Ενίσχυση
2. Πλήρης ή Μερική Αποδέσμευση
3. Κατάργηση επιδοτήσεων (Καλλιεργειών)
4. Δικαιώματα
5. Ολοκληρωμένη παραγωγή

1. Ενιαία Ενίσχυση και Ζιζανιολογία

- Καταβάλλεται στους αγρότες ανεξάρτητα από το είδος καλλιέργειας και την ετήσια παραγωγή.

Συνέπειες :

Αλλαγή καλλιεργειών – ζιζανιοκτόνων
Μείωση καλλιεργειών - ζιζανιοκτόνων
Εγκατάλειψη καλλιεργειών - ζιζανιοκτόνων

2. Πλήρης ή Μερική Αποδέσμευση και Ζιζανιολογία

- Πλήρης αποσύνδεση.

Συνέπειες:

Όπως Ενιαία Ενίσχυση

Μείωση – Εγκατάλειψη
καλλιεργειών: Ζιζανιοκτόνων

π.χ. Καπνός, σχεδόν 100% Virginia, Burley
50% Ανατολικά

Μερική Αποδέσμευση και Ζιζανιολογία

- Στόχος η αποτροπή εγκατάλειψης ορισμένων καλλιεργειών

Συνέπειες:

π.χ. βαμβάκι: Κάλυψη όλης της έκτασης
Συνέχιση χρήσης ζιζανιοκτόνων
Σύνθεση-Χρήση νέων ζιζανιοκτόνων

3. Κατάργηση επιδοτήσεων και Ζιζανιολογία

- Μετάβαση στο καθεστώς του ελεύθερου ανταγωνισμού και σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με την αγορά

Συνέπειες:

Εγκατάλειψη Καλλιεργειών: ζιζανιοκτόνων

Νέες καλλιέργειες: μείωση χρήσης ζιζανιοκτόνων
νέα ζιζανιοκτόνα, περιβαλλοντικά

4. Ολοκληρωμένη παραγωγή και Ζιζανιολογία

Συνέπειες:

- Ορθολογική χρήση ζιζανιοκτόνων
- Μείωση χρήσης, ποσότητας, αριθμού
- Χαμηλότερα υπολείμματα ή μηδενικά

Νέες Τεχνολογίες παραγωγής και Ζιζανιολογία

- Ακαλλιεργησία – Μειωμένη καλλιέργεια
- Γεωργία Ακριβείας
- Μειωμένες Εισροές

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Μείωση χρήσης, ποσότητας, αριθμού
Περιορισμός έκτασης ζιζανιοκτονίας
Χαμηλότερα υπολείμματα ή μηδενικά

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία

Τοπικά Κέντρα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΤΚΑΑ)
• Σύστημα Παροχής Γεωργικών Συμβουλών

Σκοπός

‘... επιστημονική, επαγγελματική και τεχνολογική στήριξη των αγροτών ...’

Αρμόδια για

‘...την τεχνολογική και τεχνική βοήθεια των αγροτών αναφορικά με τις νέες τεχνικές καλλιέργειας, νέες καλλιέργειες...’

ΤΚΑΑ και Ζιζανιολογία

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- Επιστημονική στήριξη αγροτών – εξειδικευμένες γνώσεις: ζιζανιολόγοι, έντυπα
- Αλλαγή καλλιεργειών – αλλαγή ζιζανιοκτόνων
- Νέες καλλιέργειες – νέα ζιζανιοκτόνα
- Σωστή χρήση ΓΦ – προστασία περιβάλλοντος

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία

• Βιολογική Γεωργία

Συνέπειες

- Περιορισμός έκτασης ζιζανιοκτονίας
- Μείωση αριθμού-ποσότητας ζιζ/κτόνων
- Προϊόντα με χαμηλότερα υπολείμματα ?

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία

• Ελεύθερη διακίνηση αγαθών

Συνέπειες

Κίνδυνος εισαγωγής νέων Ζιζανίων

Μέτρα νέας ΚΑΠ και Ζιζανιολογία

• Τροποποιημένες Καλλιέργειες (ΚΑΖ)

Συνέπειες

- έκταση ζιζανιοκτονίας
- αριθμος
- ποσότητα ζιζανιοκτόνων
- νέες ΚΑΖ, νέα ζιζανιοκτόνα

Παγκοσμιοποίηση και Ζιζανιολογία

- Η αύξηση της ζήτησης γεωργικών προϊόντων σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται να πέσει από 2.2% /έτος τα τελευταία 30 χρόνια σε 1.5 % /έτος τα επόμενα 30.
- Στις αναπτυσσόμενες χώρες η πτώση αυτή θα είναι μεγαλύτερη, από 3.7 σε 2% /έτος , η Κίνα πέρασε τη φάση των μεγάλων αναγκών σε γεωργικά προϊόντα.

Παγκοσμιοποίηση και Ζιζανιολογία

Συνέπειες

- Μείωση έκταση ζιζανιοκτονίας
- αριθμού
- ποσότητας ζιζανιοκτόνων

Συμπερασματικά.....

- ✓ Στο νέο ευρωπαϊκό γεωργικό περιβάλλον
Πλαίσια νέας ΚΑΠ
Οδηγίες – Κανονισμοί
Παγκοσμιοποίηση

Η Ζιζανιολογία

(ζιζανιοκτόνα, ζιζάνια, περιβάλλον)
όπως όλοι οι Τομείς της Γεωργίας, θα
αλλάξει σημαντικά

.....Συμπερασματικά

- ✓ Ζιζανιοκτόνα ποιο ασφαλή
- ✓ Ορθολογική χρήση
- ✓ Απόσυρση ζιζανιοκτόνων
- ✓ Μείωση αριθμού ζιζανιοκτόνων
- ✓ Νέα, Ηπιότερα ζιζανιοκτόνα
- ✓ Δοκιμές έγκρισης μόνο σε ένα ΚΜ

.....Συμπερασματικά

- ✓ Ζιζανιοκτόνα Απαραίτητες χρήσεις
- ✓ Περιορισμός έκτασης ζιζανιοκτονίας
- ✓ Περιορισμός ποσότητας ζιζανιοκτόνων
- ✓ Προϊόντα με χαμηλότερα υπολείμματα
- ✓ Εισαγωγή νέων Ζιζανίων- νέα ζιζ/κτόνα ?
- ✓ Ανάγκη νέων ζιζανιολόγων (ΤΚΑΑ)

Ευχαριστώ